
Komisja Petycji

2021/2186(INI)

21.4.2022

OPINIA

Komisji Petycji

dla Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej
w latach 2020–2021
(2021/2186(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Mario Furore

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. wyraża zaniepokojenie liczbą petycji dotyczących przypadków dyskryminacji, a zwłaszcza dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami, naruszeń ich praw pracowniczych i socjalnych, prawa do dostępnego miejsca pracy i niezależnego życia; w tym kontekście podkreśla, że dyskryminacja pozostaje jednym z najbardziej poważnych i niedopuszczalnych zagrożeń dla praw podstawowych oraz że nie powinna mieć ona miejsca w jakimkolwiek aspekcie życia; przypomina, że UE jest zbudowana na różnorodności, pluralizmie, tolerancji i niedyskryminacji; podkreśla, że dyskryminacja i rasizm naruszają godność ludzką, szanse życiowe, dobrobyt, dobrostan, a często także bezpieczeństwo; ubolewa, że wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426) („horyzontalna dyrektywa antydyskryminacyjna”) pozostaje zablokowany w Radzie; wzywa także Komisję do przełamania tego impasu poprzez zaproponowanie nowych przepisów antydyskryminacyjnych, bez obniżania standardów, jeżeli Rada nie zatwierdzi tekstu w formie przedstawionej w projekcie z 2008 r.; wzywa państwa członkowskie, by skutecznie zajmowały się wszelkimi domniemanymi przypadkami dyskryminacji poprzez wzmocnienie swoich systemów prawnych i przyjęcie bardziej zdecydowanych środków oraz by rozpatrywały je zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowymi standardami praw człowieka w celu zapewnienia najwyższego poziomu ochrony; podkreśla potrzebę podjęcia ukierunkowanych działań na szczeblu unijnym i krajowym w celu przeciwdziałania naruszeniom praw osób z niepełnosprawnościami;
2. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie z zaleceniami Parlamentu Komisja przyjęła ambitną strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030; potwierdza fundamentalne znaczenie wdrożenia proponowanych środków i dalszego rozwoju środków krajowych w celu zapewnienia, że osoby z niepełnosprawnościami nie znajdują się w niekorzystnej sytuacji i nie będą dyskryminowane pod względem zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego; uważa, że aby zapewnić pełne przestrzeganie praw podstawowych osób z niepełnosprawnościami, sprawą pierwszorzędą jest wzmocnienie działań, które mają na celu usunięcie wszelkich przeszkód uniemożliwiających im pełne i równe uczestnictwo w życiu społecznym, wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by wszystkie środki służące wdrożeniu strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 na szczeblu krajowym i unijnym były w pełni zgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
3. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skutecznego wykonania w praktyce dyrektywy Rady 2000/43/WE wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne („dyrektywa w sprawie równości rasowej”) oraz do zapewnienia skutecznego egzekwowania decyzji ramowej Rady 2008/913/WSiSW z w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i

ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych („decyzja ramowa w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii”) w celu zwalczania utrzymujących się afrofobii, antycyganizmu, antysemityzmu oraz islamofobii; wskazuje, że państwa członkowskie powinny zaprezentować krajowe strategie integracji lub dokonać ich przeglądu w celu zapewnienia, by wszystkie osoby, niezależnie od rasy, pochodzenia etnicznego, religii, płci lub innego statusu mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym i kulturalnym; zdecydowanie krytykuje fakt, że niektóre państwa członkowskie nie dokonały pełnej i prawidłowej transpozycji do prawa krajowego decyzji ramowej w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii; ubolewa również, że postanowienia dyrektywy w sprawie równości rasowej nadal nie są poprawnie wdrażane we wszystkich państwach członkowskich;

4. ubolewa nad faktem, że w Europie nadal niewystarczająco wdrożono prawa podstawowe kobiet; jest głęboko zaniepokojony nasileniem się tendencji reakcyjnych skierowanych przeciwko kobietom; potwierdza swoje zdecydowane stanowisko w sprawie zapewnienia równości płci i ochrony praw kobiet, w tym praw do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; wyraża zaniepokojenie liczbą petycji, w których opisano przypadki dyskryminacji ze względu na płeć – w szczególności petycji dotyczących środków, które mają wpływ na prawa kobiet, takie jak prawo do aborcji – oraz przemocy wobec kobiet i dziewcząt; wzywa Komisję, aby pilnie podjęła dalsze działania w celu ochrony praw kobiet, a w szczególności, by za pomocą odpowiednich przepisów wdrożyła na szczeblu europejskim Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej („konwencja stambulska”); zwraca się do państw członkowskich, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji, by niezwłocznie to uczyniły; ubolewa, że podczas pandemii niepokojąco wzrosła liczba przypadków przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz innych form przemocy uwarunkowanej płcią; jest poważnie zaniepokojony przyjętymi w niektórych państwach członkowskich aktami prawnymi, które osłabiają prawa kobiet i równość płci; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz wzywa do jego udoskonalenia, aby odpowiednio uwzględnić w nim wszystkie formy przemocy ze względu na płeć; ponawia swój apel do Komisji o dodanie przemocy ze względu na płeć do wykazu przestępstw UE;
5. podkreśla znaczenie nadrzędnego interesu dziecka, w tym w transgranicznych sporach rodzinnych; podkreśla znaczenie ścisłej współpracy i skutecznej komunikacji między różnymi organami krajowymi i lokalnymi zaangażowanymi w postępowania w sprawie pieczy nad dziećmi; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia wolnych od dyskryminacji systemów monitorowania i oceny spraw dotyczących dzieci, tak aby zapewnić pełne poszanowanie podstawowych praw dziecka, a zwłaszcza zasady najlepszego interesu dziecka; wzywa państwa członkowskie do poszanowania prawa dzieci do kontaktów z rodzicami pomimo środków ograniczających, jakie wprowadzają państwa członkowskie w wyjątkowych okolicznościach, takich jak pandemia, o ile nie zagraża to ich bezpieczeństwu i zdrowiu;
6. zwraca uwagę, że UE i jej państwa członkowskie powinny skutecznie zwalczać dyskryminujące lub agresywne traktowanie i reakcje wobec nauki szkolnej i udziału w niej dzieci ze środowisk mniejszościowych, zwłaszcza dzieci migrantów, uchodźców i Romów, zarówno poprzez egzekwowanie prawa, jak i poprzez promowanie

wzajemnego zrozumienia i spójności społecznej; wzywa państwa członkowskie, by w ustrukturyzowany sposób włączyły poszanowanie różnorodności, zrozumienia międzykulturowego i praw człowieka, w tym praw dziecka, do standardowych programów nauczania;

7. uważa, że jeśli chodzi o prawa podstawowe, jedną z grup, która musi mierzyć się z największą liczbą wyzwań – zwłaszcza z naruszeniami prawa do niedyskryminacji – są osoby LGBTIQ; wyraża głębokie zaniepokojenie wynikami badania przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej na temat doświadczeń osób LGBTIQ w zakresie praw człowieka i praw podstawowych, które to wyniki wskazują na „niewielki postęp” w ostatnich latach, jeśli w ogóle można mówić o jakimkolwiek postępie; ubolewa nad znacznymi różnicami w tych kwestiach między państwami członkowskimi; zwraca uwagę, że prawo jednostki do samookreślenia płci, orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej jest nienaruszalne; ubolewa, że prawo UE chroni osoby LGBTIQ przed dyskryminacją ze względu na orientację seksualną jedynie w dziedzinie zatrudnienia; podkreśla, że pomimo zwiększenia w ostatnich latach społecznej akceptacji osób LGBTI, sytuacja osób LGBTIQ w UE jest nadal krytyczna, gdyż pozostają one celem dyskryminacji we wszystkich dziedzinach życia, w tym narażone są na ataki słowne i fizyczne, które pozostają w dużej mierze niewidoczne z powodu strachu przed negatywnymi konsekwencjami; jest głęboko zaniepokojony pogorszeniem sytuacji w zakresie praw i postaw wobec osób LGBTIQ oraz gwałtownym wzrostem liczby przypadków nawoływania do nienawiści, często przez osoby publiczne; zdecydowanie potępia retorykę anti-LGBTIQ i ogłaszanie „stref wolnych od LGBT” lub „stref wolnych od ideologii LGBT”;
8. wyraża zaniepokojenie faktem, że Tęczowa Mapa Europy z 2021 r. – coroczna analiza porównawcza opracowywana przez ILGA-Europe (europejski oddział Międzynarodowego Stowarzyszenia Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Transseksualnych i Interseksualnych) – uwypukliła niemal całkowitą stagnację w zakresie praw człowieka przysługujących osobom LGBTIQ, w szczególności w odniesieniu do uznawania osób LGBTIQ w ustawodawstwie rodzinnym w Europie; ubolewa nad dyskryminacją, jakiej wciąż doświadczają w UE tęczowe rodziny i ich dzieci, w tym nad pozbawieniem ich praw ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową albo cechy płciowe rodziców lub partnerów podczas korzystania z podstawowego prawa do swobodnego przemieszczania się w UE; z zadowoleniem przyjmuje przełomowe orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (TSUE) w sprawie Coman z czerwca 2018 r., w którym wyjaśniono, że w rozumieniu przepisów prawa UE dotyczących swobody wyboru miejsca zamieszkania przez obywateli UE i członków ich rodzin termin „małżonek” obejmuje małżonków tej samej płci; wzywa państwa członkowskie, które nie uznają ani związków partnerskich, ani małżeństw osób tej samej płci, do zmiany prawa krajowego w taki sposób, aby zapewnić ramy prawne gwarantujące właściwe wdrożenie orzeczenia TSUE; wzywa Komisję do bezzwłocznego przedstawienia nowego wniosku dotyczącego prawodawstwa UE w sprawie wzajemnego uznawania rodzicielstwa.
9. zdecydowanie uważa, że Komisja musi poprawić swoje ogólne podejście do przestrzegania praw podstawowych uchodźców, osób ubiegających się o azyl i migrantów; podkreśla, że są oni jedną z grup społecznych, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji, i należy zaspakajać jej podstawowe potrzeby; wyraża głębokie

ubolewanie, że w kilku państwach członkowskich zawracanie ludzi za pomocą wszelkich możliwych środków stało się normą; ponownie podkreśla pilną potrzebę stworzenia sprawiedliwej, skutecznej i humanitarnej polityki azylowej w UE; wzywa także Komisję do zwiększenia wysiłków w tym kierunku;

10. wzywa Komisję do zagwarantowania uchodźcom, migrantom i osobom ubiegającym się o azyl godnego systemu przyjmowania i zakwaterowania, z zachowaniem zasady poszanowania godności ludzkiej, oraz do pełnego przestrzegania ich praw podstawowych; zwraca się do państw członkowskich i Komisji o współpracę w celu zagwarantowania wystarczającej ochrony praw podstawowych osób ubiegających się o azyl;
11. wyraża głębokie zaniepokojenie zestawem tymczasowych środków przyjętych przez Komisję w celu zaradzenia nadzwyczajnej sytuacji na zewnętrznej granicy UE z Białorusią; środki te pośrednio wspierają obecną praktykę zawracania na granicach UE, przez co osoby ubiegające się o azyl nie mają dostępu do ochrony;
12. z niepokojem zauważa, że utrzymujące się nierówności i brak skutecznej polityki mającej na celu zapewnienie podstawowej infrastruktury i usług pogłębiły przepaść między społecznościami romskimi a ogółem społeczeństwa, w tym w dziedzinie edukacji; doprowadziły także do pogorszenia sytuacji Romów w kluczowych obszarach, takich jak zatrudnienie, opieka zdrowotna i mieszkalnictwo; wyraża ubolewanie, że pierwsze ramy UE dotyczące krajowych strategii integracji Romów przyniosły niewielkie ogólne postępy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia wysiłków na rzecz zapewnienia pełnej równości, włączenia i uczestnictwa Romów zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym;
13. podkreśla, że potrzebne są dalsze postępy w kwestii ochrony praw podstawowych uchodźców, w szczególności w obliczu zmieniających się ruchów migracyjnych; w tym kontekście wzywa Komisję, aby dalej opracowywała rozwiązania gwarantujące poszanowanie praw podstawowych;
14. wzywa Komisję, aby w związku ze wzrostem liczby przypadków dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, orientację seksualną i tożsamość płciową, wykorzystywała wszystkie dostępne instrumenty prawne, by dopilnować stosowania i przestrzegania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”); wzywa Komisję i Agencję Praw Podstawowych do współpracy, aby nagłośnić problem i zagwarantować równość wszystkich obywateli UE;
15. uważa, że szczególną uwagę należy poświęcić zasadzie niedyskryminacji zapisanej w art. 21 Karty i podkreśla, że trzeba tego przepisu przestrzegać; w związku z tym apeluje do Komisji, aby dalej rozwijała rygorystyczny system regularnej oceny sytuacji w zakresie stanu praw podstawowych, w szczególności w odniesieniu do prawa do niedyskryminacji, jako że jest to jedno z najczęściej naruszanych praw;
16. domaga się pełnego wdrożenia ustawodawstwa i poważniejszych sankcji w przypadku wszelkiej dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie etniczne lub społeczne, religię lub przekonania, przynależność do mniejszości narodowej, niepełnosprawność, wiek, płeć, ekspresję płciową, tożsamość płciową, orientację seksualną, cechy płciowe, status rezydenta lub zdrowie;

17. podkreśla, że pandemia COVID-19 wykazała poważne braki w zakresie zdolności i gotowości systemów opieki zdrowotnej, edukacji, zatrudnienia i ochrony socjalnej państw członkowskich; jest głęboko przekonany, że państwa członkowskie muszą znacznie usprawnić swoje systemy opieki zdrowotnej, opieki społecznej i pomocy społecznej, aby zapewnić pełne wsparcie wszystkim, a zwłaszcza osobom bardziej podatnym na zagrożenia, nawet w czasie kryzysu, a tym samym odpowiednio chronić zdrowie oraz prawa gospodarcze i społeczne wszystkich ludzi; odnotowuje wzrost liczby petycji dotyczących zdrowia, związany m.in. z rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19 w ciągu ostatnich dwóch lat; wpływa to na dostęp do opieki zdrowotnej, zwłaszcza dla pacjentów przewlekle chorych; podkreśla dużą liczbę chorób współistniejących z COVID-19 wśród pacjentów przewlekle chorych; przypomina o krytycznej sytuacji pacjentów z rzadkimi chorobami w wielu państwach członkowskich, w tym pacjentów z encefalopatią mialgiczną / zespołem przewlekłego zmęczenia, którzy nie otrzymują diagnozy, właściwego leczenia i opieki medycznej;
18. podkreśla, że środki wprowadzone przez wiele państw członkowskich w związku z pandemią COVID-19 naruszały prawa i wolności gwarantowane przez porządek prawny Unii, takie jak swobodny przepływ osób, w tym prawo do podróżowania, pracy i nauki w UE i w poszczególnych państwach członkowskich, zwłaszcza na początku pandemii, i dotyczyły tysięcy pracowników mobilnych – w tym pracowników sezonowych i przygranicznych – w całej Unii; środki te naruszyły także wolność wypowiedzi i informacji, prawo do prywatności i ochrony danych, zwłaszcza w odniesieniu do zdrowia publicznego i środków przyjmowanych w celu jego ochrony; zaznacza, że podstawą środków wprowadzanych w celu zwalczania pandemii musi być podejście oparte na prawach człowieka; środki te muszą być konieczne, oparte na prawie, tymczasowe i proporcjonalne, a także zapewniać pełną zgodność z przepisami i zasadami Karty;
19. zauważa, że ograniczenia nałożone w celu walki z pandemią utrudniły również pracę społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają ważną rolę w udzielaniu pomocy ofiarom naruszeń praw podstawowych, a także w podnoszeniu świadomości i zapobieganiu przypadkom naruszeń; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia wsparcia społeczeństwu obywatelskiemu i przyjęcia środków, które ułatwią jego pracę;
20. podkreśla, że pilna sytuacja kryzysowa nie może być pretekstem do omijania demokratycznych zasad procesu legislacyjnego; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, by wszelkie wyjątkowe środki przyjmowane w sytuacjach nadzwyczajnych były przejrzyste i angażowały zainteresowane osoby, a także do dopilnowania, by wszystkie środki nadzwyczajne były konieczne, ściśle proporcjonalne i stosowane tylko przez niezbędny czas; wzywa Komisję, aby dalej monitorowała środki nadzwyczajne wprowadzane w celu zwalczania pandemii i dokonywała ich oceny przez pryzmat wartości leżących u podstaw UE, które określono w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, w tym praw podstawowych oraz zasad państwa prawa i demokracji; uważa, że Komisja musi w pełni i przejrzysto informować opinię publiczną o wynikach wszystkich swoich ocen środków nadzwyczajnych przyjętych przez państwa członkowskie w czasie pandemii;
21. z ubolewaniem odnotowuje dużą liczbę petycji dotyczących nadzwyczajnych środków

kwarantanny, które niektóre państwa członkowskie przyjęły z powodu pandemii i które mogły ograniczyć takie prawa i swobody obywateli jak wolność wypowiedzi i informacji, wolność zrzeszania się i zgromadzeń oraz swoboda przemieszczania się i pobytu; w związku z tym wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby skutecznie zwalczały dyskryminację związaną z COVID-19, mowę nienawiści oraz rasizm wobec mniejszości etnicznych, migrantów i uchodźców oraz osób ze środowisk migracyjnych;

22. ponownie stwierdza, że każdy ma prawo do nauki, jak zapisano w art. 14 Karty, i podkreśla, że prawo to musi być zagwarantowane w każdych okolicznościach i każdemu dziecku, w tym dzieciom z grup słabszych i defaworyzowanych; wyraża zaniepokojenie wpływem, jaki zamknięcie szkół w czasie pandemii COVID-19 może mieć na zdrowie psychiczne i przyszłość dzieci; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia równej i dobrej jakości edukacji dla wszystkich dzieci, nawet w czasach kryzysu takiego jak pandemia; zachęca państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w tym obszarze;
23. podkreśla, że z powodu środków nadzwyczajnych przyjętych w wielu państwach członkowskich fizyczny dostęp do lekarzy i usług zdrowotnych, w tym szpitali, był ograniczony, leczenie w trybie innym niż pilny, w tym zabiegi chirurgiczne, często odkładano na później, liczba hospitalizowanych pacjentów chorych na raka znacznie spadła; wzywa państwa członkowskie do poszanowania prawa wszystkich obywateli do opieki zdrowotnej;
24. podkreśla, że zamknięcie placówek oświatowych we wszystkich państwach członkowskich doprowadziło do bezprecedensowego przejścia na nauczanie online, mimo że systemy oświaty nie dysponują infrastrukturą cyfrową, mniej niż 40 % nauczycieli jest gotowych do wykorzystywania technologii cyfrowych w nauczaniu¹, a wiele gospodarstw domowych o niskich dochodach nie ma dostępu do komputera; wzywa państwa członkowskie, by szanowały prawo do edukacji, a także by nie dyskryminowały dzieci z gospodarstw domowych o niskich dochodach;
25. podkreśla, że środki ograniczające w państwach członkowskich miały również wpływ na działalność sądów i systemu wymiaru sprawiedliwości;
26. zwraca uwagę na petycje związane z pandemią, których autorzy krytykują ograniczenia w podróżowaniu, zwłaszcza restrykcje dla par mieszkających w różnych krajach, a także petycje, których autorzy poruszają kwestie braku odpowiedniej ochrony w miejscu pracy dla pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji oraz problemy z uzyskaniem unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID dla ozdrowieńców; podkreśla, jak ważne jest, by w porę zająć się wszystkimi przypadkami nieprzestrzegania prawa unijnego i zaradzić im dzięki wprowadzeniu najwyższych standardów zdrowia i bezpieczeństwa we wszystkich środowiskach pracy oraz w życiu prywatnym i rodzinnym.

---

¹ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), TALIS 2018 results, OECD Publishing, Paryż, 2019. Główne badanie (poziom 2 Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Kształcenia) przeprowadzono w 31 krajach OECD, w tym w 22 państwach członkowskich UE (Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Węgry, Włochy, Łotwa, Litwa, Malta, Niderlandy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania i Szwecja).

27. zwraca uwagę na liczne otrzymane petycje, których autorzy potępiają przestępstwa przeciwko środowisku, w tym przestępstwa o zasięgu transgranicznym, związane m.in. z nielegalnym pozyskiwaniem drewna, nielegalnym handlem odpadami i ich wyrzucaniem, handlem dziką fauną i florą oraz ich niszczeniem, co pogarsza warunki różnorodności biologicznej i zwiększa poziom wylesiania, skażenia gleby, wody i powietrza; podkreśla pilną potrzebę wzmocnienia obecnych ram prawnych UE, które są obciążone znacznymi ograniczeniami i brakami, w celu zapewnienia najwyższego poziomu ochrony zdrowia obywateli i środowiska naturalnego;
28. zwraca uwagę na preambułę konwencji z Aarhus dotyczącą prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia i dobrostanu oraz art. 37 Karty, który stanowi, że do polityki unijnej należy włączyć środki zmierzające do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony środowiska i poprawy jakości środowiska; przyjmuje do wiadomości znaczny wzrost liczby petycji z zakresu środowiska i podkreśla pilną potrzebę uwzględnienia odnośnych kwestii środowiskowych w procesie podejmowania decyzji dotyczących wszystkich strategii politycznych; przypomina rezolucję Parlamentu zatytułowaną „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030: przywracanie przyrody do naszego życia²”, w której uznano, że w Karcie należałoby uznać prawo do zdrowego środowiska, i wzywa do podjęcia działania w tym zakresie; zauważa, że orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przewiduje wyłącznie pośrednią ochronę prawa do zdrowego środowiska poprzez sankcjonowanie jedynie takich naruszeń środowiska, które jednocześnie prowadzą do naruszenia innych praw człowieka uznanych już w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka; wzywa do uznania w Konwencji nieodłącznej wartości przyrody i ekosystemów w świetle wzajemnych powiązań między społeczeństwami ludzkimi a przyrodą oraz do umocnienia prawa do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, do czego wzywa Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w swoim zaleceniu z września 2021 r.; odnotowuje obawy obywateli UE wyrażone w petycjach skierowanych do Parlamentu Europejskiego i dotyczących zakłóceń i pogorszenia stanu środowiska; obywatele domagają się w nich prawa do życia w zdrowym środowisku i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska;
29. powtarza, że praworządność, wolność mediów i skuteczna walka z korupcją leżą u podstaw naszych społeczeństw i stanowią nasze podstawowe wartości; podkreśla, że naruszenia zasad praworządności i wolności mediów, a także szerząca się korupcja, która z nich wynika, są jednak nadal obecne w Unii, a w czasie pandemii liczba przypadków tych zjawisk jeszcze bardziej wzrosła;
30. wyraża zaniepokojenie z powodu zagrożenia, jakie różne formy propagandy i dezinformacji, w tym propaganda antyszczepionkowa, stanowią dla życia i zdrowia ludzkiego, wolności słowa i wypowiedzi oraz niezależności mediów; podkreśla także negatywny wpływ, jaki zjawiska te mogą mieć na jakość debaty politycznej i na uczestnictwo obywateli w społeczeństwie demokratycznym; wzywa Komisję do promowania umiejętności korzystania z mediów i do inwestowania w poprawę tych umiejętności, do aktywnego wspierania wysokiej jakości dziennikarstwa oraz do wspierania ochrony danych i tworzenia bardziej przejrzystego środowiska

---

² Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0277.

internetowego przy jednoczesnym zagwarantowaniu wolności i pluralizmu mediów;

31. wyraża zaniepokojenie ciągłymi atakami na niezależność sądownictwa w niektórych państwach członkowskich UE; wyraża poważne obawy związane z negatywnymi wydarzeniami, które miały miejsce zarówno na Węgrzech, jak i w Polsce; jest zaniepokojony impasem w postępowaniach prowadzonych w Radzie na mocy art. 7;
32. ponownie wyraża swoje ubolewanie z powodu faktycznego ograniczenia zakresu stosowania Karty w związku z restrykcyjną wykładnią jej art. 51; przypomina, że oczekiwania obywateli wykraczają poza ścisłe wdrażanie Karty i że celem powinno być jak najskuteczniejsze przestrzeganie praw podstawowych; ponawia swój apel o rozważenie możliwości rozszerzenia interpretacji art. 51 poza zakres prawa Unii lub jego całkowitego usunięcia, jak stwierdzono w poprzednich rezolucjach³; podkreśla, że parlamenty narodowe odgrywają kluczową rolę w promowaniu i ochronie praw wynikających z Karty na swoim terytorium; zachęca państwa członkowskie do pełnego przestrzegania zasad Karty przy sporządzaniu aktów prawodawczych oraz do zapewnienia, że ich prawo krajowe będzie zgodne z najwyższymi standardami ochrony praw podstawowych; uważa, że współpraca międzyparlamentarna w kwestiach związanych ze stosowaniem Karty między Parlamentem Europejskim a parlamentami narodowymi może zapewnić lepsze przestrzeganie Karty;
33. podkreśla, że stosowanie Karty na salach sądowych może przyczynić się do nadania jej znaczenia w życiu ludzi; wyraża ubolewanie, że krajowi pracownicy wymiaru sprawiedliwości nadal słabo znają Kartę⁴, co może przyczyniać się do niewłaściwego stosowania praw podstawowych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia liczby szkoleń na temat Karty dla przedstawicieli zawodów prawniczych;
34. przypomina, że ochrona osób fizycznych przy przetwarzaniu ich danych osobowych powinna być prawem podstawowym; ostrzega, że chociaż ogólne rozporządzenie o ochronie danych zapewnia ludziom sposoby ochrony ich danych osobowych, a tym samym ich prywatności, zdarzają się naruszenia danych, które prowadzą do naruszenia poufności, dostępności i integralności oraz stwarzają zagrożenie lub wysokie zagrożenie dla praw i wolności osób fizycznych; wzywa Komisję i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych do kontynuowania wysiłków na rzecz nadzorowania wdrażania przez odpowiedzialne podmioty odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu uniknięcia naruszania ochrony danych;
35. przypomina, że wolność wypowiedzi, posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei jest prawem podstawowym; wyraża zaniepokojenie tworzeniem, rozpowszechnianiem i nagłaśnianiem fałszywych lub zmanipulowanych informacji przy użyciu technologii cyfrowych z pobudek politycznych, ideologicznych lub handlowych; zauważa, że takie działania wywołują w naszych społeczeństwach natychmiastowe skutki zakłócające i mogą mieć poważne konsekwencje dla demokracji i praw człowieka; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia inicjatyw, w

---

³ Rezolucja z 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2012), Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 112.

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia na rzecz wzmocnienia stosowania Karty praw podstawowych w UE” (COM(2020)0711).

ramach których nawołuje się do wielowymiarowych i wielostronnych reakcji w celu przeciwdziałania dezinformacji, zwiększenia roli wolnych, niezależnych i różnicowanych mediów, inwestowania w umiejętności korzystania z mediów i technologii cyfrowych, wzmacniania pozycji jednostek i odbudowy zaufania publicznego.

36. wyraża zaniepokojenie niezgłaszaniem przestępstw z nienawiści przez ofiary, które wynika z niewystarczających zabezpieczeń i tego, że władze w państwach członkowskich nie badają tych przestępstw w należyty sposób i nie doprowadzają do skazywania za nie; wzywa Radę, aby przystąpiła do oceny wniosku Komisji dotyczącego decyzji Rady w sprawie przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści oraz do bezzwłocznego formalnego powiadomienia Parlamentu o swojej jednomyślnej decyzji;
37. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący międzyinstytucjonalnej europejskiej deklaracji w sprawie praw i zasad cyfrowych jako punktu odniesienia dla europejskiej transformacji cyfrowej i pionierskiej roli Europy w polityce cyfrowej; przypomina, że Karta pochodzi z czasów, gdy gospodarki cyfrowej nie rozumiano w taki sam sposób jak obecnie; zauważa zatem, że wysiłki na rzecz ochrony naszych obywateli w sferze cyfrowej zostały rozproszone w niezliczonych wnioskach, rezolucjach i aktach ustawodawczych; wzywa do opracowania europejskiej karty praw cyfrowych, która będzie chroniła prawa UE w epoce cyfrowej i w której uzna się m.in. dostęp do internetu za prawo człowieka;
38. podkreśla, że prawa podstawowe, demokracja i praworządność to wartości, które się wzajemnie wzmacniają, a ich podważanie może stanowić systemowe zagrożenie dla Unii; uważa, że celowy regres w obszarze praworządności w Polsce i na Węgrzech poważnie osłabia zdolność obywateli do pełnego korzystania z ich praw podstawowych określonych w Karcie; wyraża zaniepokojenie coraz częstszymi przypadkami naruszania praworządności i praw podstawowych w niektórych innych państwach członkowskich;
39. jest niezwykle zaniepokojony wykorzystywaniem technologii nadzoru do naruszania praw człowieka, co ujawniły ostatnie doniesienia na temat skandalu NSO Pegasus, potwierdzające szpiegowanie m.in. obrońców praw człowieka i dziennikarzy; podkreśla ogromne znaczenie przyjęcia skuteczniejszych krajowych i międzynarodowych przepisów w tej dziedzinie w celu zapewnienia pełnej ochrony i bezpieczeństwa organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, obrońcom praw człowieka, dziennikarzom i innym zainteresowanym osobom przed inwigilacją informatyczną i ingerencją w sieci.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	21.4.2022
Wynik głosowania końcowego	+ : 25 - : 4 0 : 4
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Alex Agius Saliba, Alviina Alametsä, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Alexander Bernhuber, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Francesca Donato, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Fragkos, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Emil Radev, Sira Rego, Frédérique Ries, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Kosma Złotowski
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Mario Furore, Maite Pagazaurtundúa

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

25	+
NI	Mario Furore
PPE	Alexander Bernhuber, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev
Renew	Vlad Gheorghe, Maite Pagazaurtundúa, Frédérique Ries, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Margrete Auken, Eleonora Evi

4	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanouil Fragkos, Kosma Złotowski
NI	Francesca Donato

4	0
ID	Markus Buchheit, Gianna Gancia
PPE	Radan Kanev, Loránt Vincze

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się